

Senátní návrh

ZÁKON

ze dne ...

o zrušení rozhlasových a televizních poplatků a o změně některých zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Zrušení rozhlasových a televizních poplatků

§ 1

V zákoně č. 348/2005 Sb. o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 235/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 304/2007 Sb. a zákona č. 7/2009 Sb. se § 1 až 12 včetně nadpisů a poznámek pod čarou č. 1 až 17 zrušují.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o České televizi

§ 2

V zákoně č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění zákona č. 36/1993 Sb., zákona č. 253/1994 Sb., zákona č. 301/1995 Sb., zákona č. 39/2001 Sb., zákona č. 231/2001 Sb., zákona č. 82/2005 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 304/2007 Sb. a zákona č. 384/2008 Sb., § 10 včetně nadpisu zní:

„§ 10

Financování České televize

(1) Finančními zdroji České televize jsou zejména:

- a) pravidelný daňový příjem z výnosu daně z přidané hodnoty v celkovém ročním úhrnu ve výši 5 800 000 000 Kč,
- b) příjem z vlastní podnikatelské činnosti.

(2) Správce daně převádí daňový příjem podle odstavce 1 písm. a) na účet České televize v pravidelných každých měsících se opakujících splátkách ve výši jedné dvanáctiny celkového ročního daňového příjmu.“

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o Českém rozhlasu

§ 3

V zákoně č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění zákona č. 36/1993 Sb., zákona č. 253/1994 Sb., zákona č. 301/1995 Sb., zákona č. 135/1997 Sb., zákona č. 192/2002 Sb. a zákona č. 127/2005 Sb., § 10 včetně nadpisu zní:

„§ 10

Financování Českého rozhlasu

(1) Finančními zdroji Českého rozhlasu jsou zejména:

- a) pravidelný daňový příjem z výnosu daně z přidané hodnoty v celkovém ročním úhrnu ve výši 2 000 000 000 Kč,
- b) příjem z vlastní podnikatelské činnosti.

(2) Náklady spojené s vysíláním Českého rozhlasu podle § 3 odst. 2 hradí Česká republika ze státního rozpočtu.

(3) Správce daně převádí daňový příjem podle odstavce 1 písm. a) na účet Českého rozhlasu v pravidelných každých měsících se opakujících splátkách ve výši jedné dvanáctiny celkového ročního daňového příjmu.“

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o dani z přidané hodnoty

§ 4

V § 54 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění zákona č. 635/2004 Sb. a zákona č. 302/2008 Sb., se písmeno w) včetně poznámky pod čarou č. 38 zrušuje.

Dosavadní písmena x) a y) se označují jako w) a x).

ČÁST PÁTÁ

Změna autorského zákona

§ 5

V § 23 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění zákona č. 81/2005 Sb. a zákona č. 168/2008 Sb., se slova „50 % výše poplatku za jeden přístroj stanovenou zvláštním zákonem^{1b)}.“ včetně poznámky pod čarou č. 1b nahrazují slovy „ 22 Kč za jeden rozhlasový přijímač a 67 Kč za jeden televizní přijímač.“

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o poštovních službách

§ 6

V § 20 odst. 1 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění zákona č. 95/2005 Sb., se poznámka pod čarou č. 11 zrušuje.

ČÁST SEDMÁ

Přechodná a závěrečná ustanovení

§ 7

Neuhrazené závazky vzniklé podle zákona č. 348/2005 Sb. o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 235/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 304/2007 Sb. a zákona č. 7/2009 Sb. s účinností tohoto zákona nezanikají.

ČÁST OSMÁ

Účinnost

§ 8

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2010.

D ů v o d o v á z p r á v a

I. Obecná část

Rozhlasové a televizní poplatky mají svůj prapůvod v koncesionářském poplatku, který byl do českého prostředí zaveden v roce 1923 zákonem o telegrafech na jehož základě bylo vydáno vládní nařízení, které určilo podmínky pro zřizování, udržování a provoz telegrafů. Tehdy si stát osvojoval veškerou moc nad oblastí telegrafního vysílání a to nejen nad samotným aktivním vysíláním, ale také nad příjmem telegrafního signálu. Občané si tak mohli požádat o koncesi – zvláštní ústupek, přiznání práva na jehož základě mohli používat rozhlasový přijímač. V prvních letech museli žádost podávat přímo na ministerstvu pošt a telegrafů, později jak se fenomén rozhlasových přijímačů rozšiřoval, bylo možné získat koncesi na poště. Za tento „ústupek“, který stát poskytl občanům se musel platit zmíněný koncesionářský poplatek, který byl považován za určitou platbu za luxus.

V roce 1955 se jako reakce na televizní vysílání doplnil rozhlasový poplatkový řád o nový institut, kterým se stal televizní poplatek. V té době však stále platilo, že k přijímání jak rozhlasového tak i televizního vysílání bylo potřeba zvláštní povolení. S postupným rozšiřováním povědomí o právu na informace, byla v roce 1964 novým telekomunikačním zákonem odstraněna povinnost získat povolení k užívání rozhlasových a televizních přijímačů. I nadále zůstala zachována povinnost platit rozhlasové a televizní poplatky, avšak nyní již bez konkrétního protiplnění.

Když byl v roce 1991 schválen nový zákon o České televizi a nový zákon o Českém rozhlasu, a byla tak nahrazena státní televize a rozhlas novými institucemi veřejnoprávního charakteru, pevně se v zákonech stanovilo, že rozhlasové a televizní poplatky jsou zdrojem financování těchto institucí.

Rozhlasové a televizní poplatky jsou v současnosti již naprostým přežitkem, jehož jedinou funkcí je zajištění financování České televize a Českého rozhlasu. Tyto instituce působí vedle komerčních stanic a jejich úkolem je zajišťování veřejnoprávního obsahu jako je např. poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů a další podobné cíle. Prosazování těchto cílů je v zájmu budování demokratické společnosti a jako takové by jejich prosazování mělo být zájmem státu. V České republice však jako pozůstatek minulosti má tento cíl povahu břemene, které je kladeno na občany a stát se tak zbavuje své odpovědnosti za zajištění demokratického vývoje a svobodného šíření názorů. Občané tak ve 21. století musí platit rozhlasové a televizní poplatky za to, aby mohli získávat informace prostřednictvím rozhlasu a televize stejně jako to museli činit jejich předkové ve dvacátých letech minulého století, kdy se právo na informace jako základní lidské právo teprve utvářelo. Přitom rozhlasový a televizní poplatek musí platit i ti občané, kteří žijí mimo dosah signálu veřejnoprávních médií, případně ti, kteří o obsah veřejnoprávních médií nemají zájem. Navíc televizní či rozhlasový přijímač je dnes již běžnou součástí života, stejně jako osobní počítače, ale i mobilní telefony či různé druhy domácího spotřebního zboží za něž se však zcela přirozeně žádné poplatky platit nemusí.

Vedle výše uvedených aspektů je nutné zmínit i aspekt ekonomický. V dobách kdy rozhlasové a televizní poplatky platila jen úzká skupina občanů, která za odvedený poplatek dostávala individuální protiplnění v podobě televizního či rozhlasového povolení, mají selektivní zpoplatněné služby smysl. Občan pak dostane za zaplacený poplatek konkrétní protiplnění. V době, kdy je jasně deklarováno, že k vlastnictví rozhlasového a televizního

přístroje není potřeba žádného povolení, občan za zaplacení poplatku nedostává žádné konkrétní protiplenění, rozšíření televizních nebo alespoň rozhlasových přijímačů je plošné v rámci 99% domácností, ale jejich samotné vlastnictví je zatíženo zvláštním rozhlasovým a televizním poplatkem, má tento poplatek povahu jen další daně. Přitom náklady na proces inkasa rozhlasových a televizních poplatků jsou např. ve srovnání s náklady na správu daní trojnásobně vyšší.

Předmět úpravy návrhu zákona:

Navrhuje se zrušit institut rozhlasových a televizních poplatků a dále pak přenést odpovědnost za financování veřejnoprávních médií na stát. To vše při zachování nezávislosti České televize a Českého rozhlasu.

Soulad s ústavním pořádkem České republiky:

Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Soulad s mezinárodními závazky České republiky a právem Evropských společenství:

Návrh není v rozporu s mezinárodními dohodami, jimiž je Česká republika vázána. Navrhovaný zákon je v souladu s právními předpisy Evropských společenství.

Ekonomický dopad:

Návrh má dopad na státní rozpočet ve výši 7,8 mld. Kč/rok. Zároveň však o tuto částku klesne zatížení poplatníků rozhlasových a televizních poplatků. K dalším úsporám pak dojde i na straně České televize a Českého rozhlasu. Ti na administraci výběru rozhlasových a televizních poplatků ušetří cca 430 mil. Kč/rok. Další úspory pak budou na straně poplatníků za platby poštovními poukázkami a bankovní poplatky za příkazy k úhradě.

II. Zvláštní část

K části první

Zrušením dotčených ustanovení se navrhuje zrušit institut rozhlasových a televizních poplatků.

K části druhé

Navrhuje se změnit způsob financování České televize, kdy jedním z příjmů, kterými je Česká televize financována jsou televizní poplatky. Tento příjem se navrhuje nahradit mandatorním výdajem z inkasa daně z přidané hodnoty. Tento výdaj, který na účet České televize bude pravidelně v měsíčních splátkách poukazovat správce daně, bude každoročně představovat částku ve výši 5,8 mld. Kč. Což je částka, která odpovídá současnému příjmu České televize z televizních poplatků. Česká televize tím získá své pravidelné financování, které nebude zatěžovat občany pravidelnými poplatky a náklady spojenými s jejich platbou a Česká televize ušetří na administrativně nákladném výběru poplatků cca 250 mil. Kč za rok. Ušetřené prostředky pak může investovat do zkvalitnění vysílaných pořadů.

K části třetí

Navrhuje se změnit způsob financování Českého rozhlasu, kdy jedním z příjmů, kterými je Český rozhlas financován jsou rozhlasové poplatky. Tento příjem se navrhuje nahradit mandatorním výdajem z inkasa daně z přidané hodnoty. Tento výdaj, který na účet Českého rozhlasu bude pravidelně v měsíčních splátkách poukazovat správce daně, bude každoročně představovat částku ve výši 2 mld. Kč. Což je částka, která odpovídá současnému příjmu Českého rozhlasu z rozhlasových poplatků. Český rozhlas tím získá své pravidelné financování, které nebude zatěžovat občany pravidelnými poplatky a náklady spojenými s jejich platbou a Český rozhlas ušetří na administrativně nákladném výběru poplatků cca 180 mil. Kč za rok. Ušetřené prostředky pak může investovat do zkvalitnění vysílaných pořadů.

K části čtvrté až šesté

Navrhuje se promítnutí změn souvisejících se zrušením institutu rozhlasových televizních poplatků do jednotlivých právních předpisů v nichž se existence tohoto institutu projevovala.

K části sedmé

Navrhuje se přechodné ustanovení, které z důvodů posílení právní jistoty deklaruje právo České televize a Českého rozhlasu vymáhat po poplatnících neuhrazené poplatky za období, kdy byla povinnost platit poplatky podle zákona č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

K části osmé

Účinnost zákona se navrhuje k 1. lednu 2010.

... v.r.

... v.r.

... v.r.